

ارتباط بین معیارهای اخلاقی مربیان و تمایلات پرخاشگری ورزشی در ورزشکاران تیم‌های ملی پایه کشور

سعید یوسفی^۱، دکتر اسماعیل شریفیان^۲، دکتر کوروش قهرمان تبریزی^۳، پرستو زرکی^۴

چکیده

مقدمه و هدف: با توجه به اینکه رفتارهای پرخاشگری در میادین ورزشی بیشتر شده است، هدف پژوهش حاضر، تعیین ارتباط بین معیارهای اخلاقی مربیان و تمایلات پرخاشگری ورزشی در ورزشکاران تیم‌های ملی پایه کشور بود.

روش‌شناسی: روش تحقیق حاضر از نوع پیمایشی و از لحاظ هدف کاربردی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش بازیکنان دعوت شده در اردوی تیم ملی نوجوانان رشته‌های ورزشی فوتبال، بسکتبال، کشتی و تکواندو بود که برای نمونه‌گیری نیز به دلیل کم بودن جامعه آماری از روش سرشماری استفاده شد. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه‌ای قضاوت در مورد رفتارهای اخلاقی ورزشکاران نوجوان و پرسشنامه‌ی محقق ساخته‌ی معیارهای رفتارهای اخلاقی مربیان استفاده شد، که با استفاده از روش CVI، ضریب ICC، پایایی درونی، ضریب آلفا کرونباخ و تحلیل عاملی اکتشافی روایی و پایایی پرسشنامه‌ها تایید گردید.

نتایج: یافته‌های تحقیق نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری ($P < 0/05$) بین انتظارات اخلاقی مربیان (احترام در میادین ورزشی، استفاده از مواد نیروزا، خطای عمدی و تقلب) با احتمال به پرخاشگری در ورزشکاران برای هر یک از معضله‌های اخلاقی مطرح شده وجود دارد. همچنین معیارهای مربی برای تقلب و پرخاشگری پیش‌بین بهتری برای تمایلات پرخاشگرانه در ورزشکاران انفرادی نسبت به ورزشکاران تیمی بود.

بحث و نتیجه‌گیری: در نتیجه با توجه به نتایج این پژوهش و نظریه‌های یادگیری اجتماعی باندورا، نظریه یادگیری ارزش‌های اخلاقی گلبرگ و نظریه ناکامی باید مربیان سعی در آن داشته باشند که خود در اولویت اول ارزش‌های موجود در میادین ورزشی را رعایت کرده، چون که توسط ورزشکاران رفتارهای آنها تقلید می‌شود و نیز آنها از تقویت‌های مثبت در مورد رفتارهای مناسب در جهت تثبیت آنها در ورزشکاران استفاده کنند. با توجه به نظریه ناکامی نیز هدف مربیان توسعه شخصیت ورزشکاران و بعد برنده شدن باشد چون که درخواست‌های زیاد برای برد باعث فشار روی ورزشکاران و در پی آن انجام رفتارهای پرخاشگرانه توسط ورزشکاران در صورت ناکامی می‌باشد.

کلید واژگان: مربیان، نوجوانان، پرخاشگری ورزشی، رفتارهای اخلاقی

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه مدیریت ورزشی دانشگاه باهنر کرمان، ایران
۲. استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه باهنر کرمان، ایران
۳. استادیار گروه مدیریت ورزشی دانشگاه باهنر کرمان، ایران
۴. دانشجوی کارشناسی ارشد گروه مدیریت ورزشی دانشگاه باهنر کرمان، ایران

مقدمه

اخلاق^۱، سازه جداناپذیری از زندگی انسان است. فارغ از هر نژاد، فرهنگ، سیاست و طبقه اجتماعی، مسائل اخلاقی نقش مهمی در رفتار انسان ایفا می‌کنند. اخلاق یعنی اینکه برای دیگران نیز همانند خود اهمیت قائل شده و بین خوب و بد و درست و غلط نیز تمایز قائل شویم (۱). هرچند مفهوم اخلاق اغلب مفهومی شناخته شده است، اما یکی از زمینه‌های ویژه‌ای که اهمیت و ارزش اخلاق نمود خاصی پیدا می‌کند، ورزش است (۲). به طور سنتی ورزش منادی رشد و تکامل منش بوده و از همین رو ذاتاً با اخلاق عجین شده است (۳). همچنین این عقیده که ورزش موجب ساختن یک شخصیت اخلاق‌گرا می‌شود از دوران باستان وجود داشته است و از همان زمان طرفداران بسیاری از جمله افلاطون^۲ را دارا بوده است. فیلسوف اگزیستانسیالیست^۳ چون کامو^۴ اظهار داشت مقوله‌ای که او در آن به واقع اخلاقیات را آموخت ورزش بود (۴). ولی در مقابل این گروه‌ها و افراد همواره منتقدانی نیز وجود داشته‌اند که اکثریت آنها بر این باورند؛ ورزش به خوبی موجب ارتقاء برخی از ارزش‌ها می‌شود ولی این ارزش‌ها با توجه به محیط ورزش می‌تواند، ارزش‌های غلط و رفتارهای غیر اخلاقی نیز باشند (۵). که در این میان نویسنده و متفکر توانای انگلستان جورج اورول^۵ درباره ذات ورزش مدرن چنین بیان می‌کند؛ که ورزش مدرن هیچ نشانی از بازی جوانمردانه و منصفانه ندارد و می‌نویسد: ورزش مدرن محدود می‌شود به عداوت، حسادت، فخر فروشی، بدون در نظر گرفتن هیچ یک از قوانین و در بردارنده نوعی لذت سادیستی^۶ از تماشای خشونت؛ به عبارت دیگر یک جنگ منهای تیراندازی با تفنگ (پرخاشگری و رفتارهای خشونت‌آمیز) است (اورول، ۱۹۴۵؛ به نقل از، ۴). پس می‌توان نتیجه گرفت شرکت کردن در ورزش هم می‌تواند باعث گسترش رفتارهای اخلاقی و یا رفتارهای ضد اخلاقی (پرخاشگریانه و خشونت‌آمیز) در ورزشکار شود.

دیدگاه‌های مربوط به پرخاشگری نیز در ورزش، دیدگاه‌هایی دوسویه است؛ از یک سو، مکان‌های ورزشی تنها جایی است که پرخاشگری نه تنها در آن جایز شمرده می‌شود، بلکه رفتار پرخاشگرانه تشویق نیز می‌شود. از طرف دیگر، دادگاه‌های متعددی به دلیل تخلف از قوانین تشکیل می‌شود که ورزشکاران را به علت رفتارهای پرخاشگرانه عمده و صدمه زدن به ورزشکاران دیگر محاکمه می‌کنند (۶). از جمله مهمترین نظریات ارائه شده توسط روانشناسان در این زمینه می‌توان به نظریه غرایز، نظریه یادگیری-اجتماعی، نظریه تخلیه و نظریه ناکامی اشاره کرد. نظریه غرایز پرخاشگری را به عنوان یک رفتار غریزی می‌داند، مانند نظریه فروید که رفتار انسان را نتیجه تعامل پیچیده غرایز زندگی و مرگ و تنش‌های مداوم بین آن دو می‌داند (۷). در نظریه یادگیری-اجتماعی، پرخاشگری نوعی رفتار اجتماعی آموخته شده تلقی می‌گردد، رفتاری که تقریباً همانند سایر رفتارها و فعالیت‌های دیگر، کسب شده و حفظ می‌گردد (۸). طرفدار اصلی نظریه یادگیری اجتماعی باندورا در این باره می‌گوید: تمام پرخاشگری‌های بشر، همانند سایر رفتارهای اجتماعی با تقلید و تقویت آموخته می‌شود و در حقیقت پاسخ‌های پرخاشگرانه رفتارهای آموخته‌ای است که در طول زمان شکل می‌گیرد و در موقعیت‌های مشابه بروز می‌کند (۹). طرفداران نظریه تخلیه معتقدند که از طریق شرکت در فعالیت‌های ورزشی تمایلات پرخاشگرانه به

1. Ethics

۲. Plato

۳. معتقد به فلسفه اگزیستانسیالیسم یا اصل اصالت وجود

۴. Camus

۵. George Orwell

۶. مربوط به ناهنجاری سادیسیم (Sadism)؛ نوعی ناهنجاری روانی که فرد در آن از زجر کشیدن دیگران لذت می‌برد.

میزان قابل ملاحظه ای کاهش می‌یابد و در واقع این فرضیه با در نظر گرفتن تئوری انرژی اضافی و کاهش رفتارهای پرخاشگرانه از طریق تخلیه انرژی اضافی و هیجانان زائد در هنگام فعالیت‌های ورزشی و بازی مطرح گردیده است (۱۰)، البته باید توجه داشت که تخلیه صحیح هیجانان از اهمیت زیادی برخوردار است (۱۱). نظریه ناکامی - پرخاشگری برای نخستین بار در سال ۱۹۳۹ میلادی توسط دولاو و میلر مطرح گردید و بر این باور است که پرخاشگری از ناکامی‌ها و اکثراً از عوامل اجتماعی ناشی می‌گردد (۸). این نظریه تحت هر شرایطی پیش‌بینی می‌کند که ناکامی شدید، پرخاشگری را به دنبال خواهد داشت.

همچنین از مهمترین نظریه‌های یادگیری ارزش‌های اخلاقی نظریه گلبگ می‌باشد. از نظر کلبگ، تشویق دانش آموزان به بحث در باره مسائل مختلف، توجه به نظر آنها، کمک به آنها در جمع بندی مطالب و مشارکت فعالانه آنها در مسائل اخلاقی، از مهمترین ابزارهای معلمان در کمک به رشد قضاوت های اخلاقی دانش آموزان است. برعکس، نصیحت و موعظه، بی توجهی به نظرات دانش آموزان، اداره کلاس به صورت مقتدرانه و تنبیه آنها به دلیل رعایت موارد اخلاقی، از جمله شرایط نامناسب برای رشد اخلاقی آنها به حساب می‌آید (۱۲). که با توجه به نظریه‌های مطرح شده می‌توان گفت که رفتارهای پرخاشگری ذاتی بوده و فرد از طریق تقلید و تقویت نیز می‌تواند آنها را یاد بگیرد. که در این میان میدین ورزشی می‌تواند به خاطر رقابتی بودن و فشار بیش از حد بر برد محیطی برای تخلیه این هیجانان باشند که این موارد نشان از حساس بودن میدین ورزشی در بروز و تخلیه هیجانان می‌باشد که باید توجه خاصی به آن شود چرا که امروزه اکثر مسابقات ورزشی به صورت زنده توسط عموم مردم مورد تماشا قرار می‌گیرد که در صورت بروز رفتارهای پرخاشگرانه و خشونت‌آمیز می‌تواند اثرات تربیتی منفی را در پی داشته باشد. همچنین پرخاشگری از شکل ضعیف آن مثل آسیب‌رسانی در تمامی ابعاد اجتماعی تا نابود سازی انسان‌ها در حد گسترده، پرسشی نیست که ذهن هیچ یک از افراد در جامعه را به خود مشغول نداشته باشد.

در مورد رفتار پرخاشگری که چه چیزی را باید رفتار پرخاشگرانه نامید توافق کامل وجود ندارد، شاید بهترین تعریف عبارتی باشد که ارونسون^۱ (۲۰۱۲)، بیان می‌کند: «پرخاشگری عملی است که هدفش اعمال صدمه و رنج باشد» (۱۳). بردمایر و شیلدز^۲ (۱۹۹۳)، نیز پرخاشگری را «هر نوع رفتاری که به قصد آسیب رساندن عمدی به شخص دیگر انجام شود و ممکن است روانی یا فیزیکی باشد»، بیان می‌کنند (۱۴). آنچه مهم است چاره اندیشی در مورد پیشگیری از گسترش روزافزون رفتارهای پرخاشگرانه در جامعه بخصوص در امر ورزش است، چرا که ورزش پدیده‌ای کاملاً اثر گذار در سطح جامعه می‌باشد. که متأسفانه این رفتارها، موجبات هر چه بدتر شدن جلوه ورزش در نزد افکار عمومی شده است. همچنین علی‌رغم پذیرش این نکته که ورزش دارای کارکردهای اجتماعی مثبت فراوان می‌باشد، پرخاشگری نیز جزئی از واقعیت‌های ورزش می‌باشد، که مطالعه و بررسی آن و کسب آگاهی نسبت به عوامل به وجود آورنده این نوع رفتارها امر مهم و ضروری است (۱۵).

اگر چه پژوهشگران و مسئولین کمیته‌های انضباطی به راحتی می‌توانند اعمال خصمانه را که در ورزش خطرناک و غیراخلاقی می‌دانند ممنوع کنند اما با وجود تشویق تماشاچیان و همچنین حمایت مربیان و مدیران و صاحبان تیم از چنین اعمال خلافی، شگفت آور نیست که تلاش برای کاستن پرخاشگری در ورزش مبارزه ای دشوار خواهد بود (۱۶). همچنین از دیدگاه فالکسنسه منبع عمده پرخاشگری در عرصه ورزش مربیان، تماشاگران

۱. Aronson

۲. Bredemeier & Shields

و بازیکنان می‌باشند (۱۷). گورینا و دودا (۲۰۰۲)، نیز در پژوهشی بیان می‌کند، ورزشکاران در تأثیر متقابل با اشخاصی مثل مربیان و هم تیمی‌ها هستند که ارزش‌ها، باورها و رفتارهایشان وابسته به نگرش‌ها، تصمیمات و اعمال آنهاست و در واقع یک زمینه کلی را برای اعمال اخلاقی تیم فراهم می‌سازند (۱۸). به طور یقین شاید بتوان گفت که ورزش به خودی خود هیچ اثر منفی یا مثبتی بر خصوصیات ثابت شخصیتی و یا عملکردهای شناختی افراد باقی نمی‌گذارد، بلکه باید اذعان داشت که هرگونه تأثیر ورزش بر افراد، حاصل برنامه ریزی، آموزش و یادگیری مبتنی بر تعامل و ارتباط مداوم مربیان و شاگردان می‌باشد (۱۹). مربیان ورزش، بیشترین قدرت نفوذ را روی شاگردان خود دارد، حتی شاید بیش از هر کس دیگری در خانواده شخص. بنابراین، این وظیفه مربیان ورزش است که چنین مسئولیتی را در رأس کار خود قرار دهند (۲۰). مربیان با رفتار اخلاقی مناسب، می‌توانند اهمیت رفتارهای اخلاقی و معنوی را افزایش داده و نیز به ورزشکاران کمک نموده تا مسئولیت‌پذیری، احترام، کار گروهی، پاسخگویی، مهارت‌های مدیریت زمانی، تشخیص درست از نادرست، نحوه کنار آمدن با شکست و موفقیت و نحوه انجام کارهای درست با وجود فشارهای اجتماعی و تأثیر شرایط دیگر را در خود تقویت نمایند (۲۱). با توجه به مسائل مطرح شده، پرسشی در ذهن شکل می‌گیرد: آیا بین معیارهای رفتارهای اخلاقی مربیان با تمایلات پرخاشگرانه ورزشکاران ارتباط معناداری وجود دارد؟ از پژوهش‌های انجام شده در این زمینه می‌توان به پژوهش استفنز (۲۰۰۱)، اشاره نمود که دریافت پیش بین‌های اصلی تمایلات پرخاشگرانه بازیکنان نوجوان بسکتبال، ادراک آنها از رفتار پرخاشگرانه هم تیمی‌هایشان در موقعیت مشابه و نیز تمایلات آنها به آسیب دیگران، زمانی است که مربی بخواهد (۲۲). گوئی و رونا و دودا (۲۰۰۳) نیز دریافتند که بارزترین مؤلفه جو اخلاقی تیم، معیارهای تیم است. همچنین به این نتیجه رسیدند که مربیان، فراگیری ورزشکاران جوان را از ارزش‌های خاص مثل بازی منصفانه و احترام به قوانین یا تقلب و پرخاشگری در بازی تحت تأثیر قرار می‌دهند (۱۸). ضامنی و همکاران (۲۰۰۹)، عوامل مؤثر در بروز تمایلات پرخاشگرانه در نوجوانان بسکتبالیست نشان دادند، معیارهای مربی برای تقلب و پرخاشگری پیش بین مهمی برای تمایلات پرخاشگرانه در دختران است، ولی در پسران این گونه نبود و بارزترین مؤلفه جو اخلاقی مؤثر بر پرخاشگری ورزشکاران را، معیارهای پرخاشگری هم تیمی‌هایشان بیان کردند (۱۶).

با توجه به این که در پژوهش‌های قبلی اکثر پژوهش‌های ورزشکاران ورزش‌های تیمی و آماتور را مد نظر قرار دادند. در این پژوهش ورزشکاران دعوت شده در اردوی تیم‌های ملی پایه کشور مد نظر قرار گرفته است. از یک طرف چون ورزشکاران تیم‌های ملی به عنوان نمایندگان کشورمان در مسابقات فراملی شرکت می‌کنند و کمترین انتظارات از آنها عدم بروز رفتارهای پرخاشگری می‌باشد و از طرف دیگر به دلیل حساس و مهم بودن نتایج مسابقات برای ورزشکاران ملی (نظریه ناکامی) و فشارهای روانی بعد از مسابقه روی ورزشکاران و مربیان آنها که بعد از باخت وجود دارد از آن گروه افرادی هستند که اساساً درگیر طرز نگرش برنده شدن به هر قیمتی شده‌اند (۲۳). در مواردی نیز مربیان به بازیکنان جوان خود فشار می‌آورند حتی موقع آسیب دیدگی بازی کنند، مقررات و قوانین را زیر پا بگذارند، امتیازاتی غیرعادلانه از حریف از طریق فریب داور یا به کارگیری راهبردهای همراه‌کننده‌ی دیگر کسب کنند و اگر به اندازه کافی خوب نباشند از ادامه بازی آنها جلوگیری می‌کند. همچنین با توجه به اینکه در بین رشته‌های ورزشی کشتی، تکواندو، جودو، فوتبال و بسکتبال از یک طرف به عنوان رشته‌های المپیکی و از طرف به عنوان پرمدال‌آورترین رشته‌ها در کشور می‌باشند و به عنوان محبوب‌ترین و

پرطرفدارترین ورزش‌ها در کشور شناخته شده‌اند و علاقه‌مندان بسیاری را به خود اختصاص داده است که بروز رفتارهای پرخاشگرانه در این میادین می‌تواند اثرات منفی فراوانی در جامعه داشته باشد. بر همین اساس باید راهکارهایی برای جلوگیری و تقلیل رفتار پرخاشگرانه در محیط ورزشی تعیین و شناسایی شود تا نتایج این پژوهش‌ها در اختیار مسئولان قرار گیرد و راهکارهایی برای جلوگیری و تقلیل رفتار پرخاشگرانه در محیط ورزشی ارائه شود.

روش شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از شاخه پیمایشی است و از نظر هدف، کاربردی بود و اطلاعات به صورت میدانی با استفاده از نظرات ورزشکاران نوجوان پسر دعوت شده به اردوی تیم‌های ملی گردآوری شد. جامعه آماری این پژوهش شامل ورزشکاران نوجوان پسر دعوت شده در اردوی تیم‌های ملی رشته‌های ورزشی تیمی بسکتبال و فوتبال و رشته‌های ورزشی انفرادی کشتی و تکواندو بود. در این پژوهش به علت محدود بودن جامعه آماری، از روش سرشماری استفاده گردید، یعنی نمونه آماری برابر جامعه آماری در نظر گرفته شد، که تعداد آنها برابر با ۱۳۲ نفر بود. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه سه بخشی جمعیت‌شناسی، پرسشنامه قضاوت در مورد رفتارهای اخلاقی (تمایلات پرخاشگری) در ورزش نوجوانان^۱ JAMBYSQ (شامل سه سناریو در سناریوی اول دروغ گفتن به داور، سناریوی دوم آسیب زدن به حریف و سناریوی سوم تقلب کردن) و پرسشنامه محقق ساخته در مورد معیارهای مربی برای رفتارهای اخلاقی با ۱۹ گویه که تقلب و پرخاشگری مربی را ارزیابی می‌کند، استفاده شد.

برای سنجش پایایی پرسشنامه تمایلات پرخاشگری از روش پایایی آزمون - بازآزمون^۲ و ضریب (ICC)^۳ استفاده شد. بدین صورت که پرسشنامه در بین ۱۲ نفر از جامعه آماری در دو مرحله متفاوت با فاصله زمانی ۱۰ روز توزیع و جمع‌آوری گردید، میانگین داده‌ها محاسبه و با استفاده از آزمون (ICC)، همبستگی بین میانگین‌ها محاسبه شد، که برای سناریوی اول (۰/۸۹)، سناریوی دوم (۰/۸۷) و سناریوی سوم (۰/۸۱) بدست آمد. بر اساس مطالعات قبلی، ضریب همبستگی (۰/۷۴) به بالاتر، بسیار خوب می‌باشد (۲۴). برای سنجش روایی و پایایی پرسشنامه محقق ساخته در مورد معیارهای مربی برای رفتارهای اخلاقی در مرحله اول از روایی محتوای استفاده گردید، به این ترتیب که پرسشنامه اولیه با مقیاس قضاوتی لیکرت همراه با اهداف پژوهش به ۵ تن از متخصصان تربیت بدنی و اخلاق ارایه شد (۲۵). روایی محتوای توسط هر ۵ متخصص بالاتر از (CVI=۰/۸۴)^۴، گزارش شده است که نشان دهنده روایی محتوای خوب پرسشنامه می‌باشد و در نهایت روایی محتوای کل پرسشنامه (CVI=۰/۹۰)^۴، بدست آمد. معمولاً در پرسشنامه‌ها روایی محتوا باید از ۷۸٪ بزرگتر باشد تا بتوان به روایی محتوای پرسشنامه اطمینان کرد (۲۶). همچنین برای روایی صوری از متخصصان خواسته شد، نظرات خود را راجع به ساختار پرسشنامه، غلط‌آمایی، نگارشی و ادبی نیز لحاظ نمایند. بعد از اعمال تغییرات درخواست شده توسط متخصصان در مرحله بعدی برای سنجش پایایی پرسشنامه از دو روش پایایی آزمون - بازآزمون و پایایی درونی^۵ استفاده گردید. بدین صورت که پرسشنامه در بین ۱۵ نفر از جامعه آماری در دو مرحله متفاوت با فاصله

۱. Judgment About Moral Behavior in Youth Sport Questionnaire

۲. Test-retest reliability

۳. Intraclass correlation coefficient

۴. Content validity item

۵. Internal reliability

زمانی ۱۰ روز توزیع و جمع آوری گردید، که همبستگی بین میانگین‌ها با استفاده از ضریب ICC برابر با (۰/۸۱) بدست آمد. برای سنجش سازگاری درونی پرسشنامه نیز از سه طریق تعیین ماتریس همبستگی گویه‌ها^۱ با یکدیگر، هر گویه با کل پرسشنامه^۲ و آزمون آلفا کرونباخ استفاده شد. که برای سنجش بار منفی و مثبت گویه‌ها (همبستگی)، از ماتریس همبستگی استفاده شد و گویه‌هایی دارای بیشترین بار منفی مشخص و حذف شدند. در این پرسشنامه از بین ۳۰ گویه طراحی شده در این مرحله ۶ گویه را به دلیل داشتن بیشترین بار منفی، حذف کرده و ۲۴ گویه دارای کمترین بار منفی باقی ماند. همچنین ضریب همبستگی تک تک گویه‌ها با کل پرسشنامه بیشتر از ۰/۲ بود، که براساس مطالعات قبلی ضریب همبستگی تک تک گویه‌ها با کل پرسشنامه باید بالاتر از ۰/۲ باشد، تا بتوان به پایایی آن گویه اطمینان کرد (۲۷). ضریب آلفا کرونباخ برای کل گویه‌ها نیز ۰/۸۷ بدست آمده، که بر اساس مطالعات قبلی محدوده‌ی بالاتر از (۰/۸۰) بسیار خوب است (۲۸، ۲۹). همچنین میزان آلفا در صورت حذف گویه^۳ را محاسبه کردیم، که برای تمام گویه‌ها بالاتر از (۰/۸) بدست آمد. برای روایی سازه از تکنیک تحلیل عاملی اکتشافی استفاده شد و باتوجه به اینکه مقدار شاخص KMO^۴ برابر با ۰/۸۰، آزمون کرویت بارتلت^۵ (۰/۰۰۱) نیز معنادار بود و Determinant مساوی با (۰/۳۵۵) بدست آمد که حاکی از تأیید روایی سازه ابزار سنجش می‌باشد.

در مرحله بعد برای قابل فهم تر کردن نتایج حاصل از استخراج عوامل از روش گردش^۶ استفاده شد. در این قسمت تحلیل عاملی از روش Oblique از نوع Direct Oblimin استفاده گردید. سؤال‌هایی که ضریب همبستگی آنها بالاتر از (۰/۴) بود، به عنوان سؤال آن پرسشنامه استفاده شد. البته شایان ذکر است که پرسشنامه اولیه شامل ۲۴ سؤال با مقیاس پنج ارزشی لیکرت بود که پنج گویه آن به علت بار عاملی^۷ کمتر حذف شد. همچنین برای محاسبه پایایی نهایی، ضریب آلفا کرونباخ برابر با (۰/۸۹) شد. نتایج حاصل از سنجش روایی و پایایی نشان می‌دهد پرسشنامه از روایی و پایایی بسیار خوب برخوردار است. برای تجزیه و تحلیل داده‌های تحقیق ابتدا از آمار توصیفی برای تعیین میانگین، انحراف معیار، فراوانی‌ها و درصدها و از آمار استنباطی بعد از بررسی توزیع طبیعی متغیرها با استفاده از آزمون کالموگراف اسمیرنوف^۸، از آزمون آماری رگرسیون تک متغیره و تحلیل عاملی اکتشافی در محیط نرم‌افزار آماری SPSS v20 استفاده شد.

۱. Inter-Item Correlation Matrix

۲. Item-Total Statistics

۳. Cronbach's Alpha if Item Deleted

۴. Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy

۵. Bartlett's Test of Sphericity

۶. Rotation

۷. Factor loading

۸. Kolmogorov- Smirnov

یافته‌های تحقیق

جدول (۱) - توزیع فراوانی نمونه‌های تحقیق بر اساس رشته ورزشی

رشته‌ی ورزشی	آماره	فراوانی	درصد
تکواندو	۲۱	۲۱	۱۷
کشتی	۴۱	۴۱	۳۳
فوتبال	۳۸	۳۸	۳۰
بسکتبال	۲۵	۲۵	۲۰
مجموع	۱۲۵	۱۲۵	۱۰۰/۰

با توجه به اطلاعات حاصل از جدول (۱) مشخص است که تعداد ۳۸ نفر معادل (۳۰٪) کل نفرات از فوتبال، ۲۵ نفر معادل (۲۰٪) کل نفرات از بسکتبال، ۴۱ نفر معادل (۳۳٪) کل نفرات از کشتی و ۲۱ نفر معادل (۱۷٪) کل نفرات، از تکواندو انتخاب شده بودند.

جدول (۲) - توزیع فراوانی ورزشکاران بر اساس سابقه ورزشی

سابقه ورزشی	آماره	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
۳ سال و پایین تر	۱۹	۱۹	۱۵	۱۵
۴ تا ۷ سال	۸۳	۸۳	۶۶	۸۱
۸ تا ۱۱ سال	۱۵	۱۵	۱۳	۹۴
۱۲ سال و بالاتر	۸	۸	۶	۱۰۰
مجموع	۱۲۵	۱۲۵	۱۰۰	-

با توجه به اطلاعات حاصل از جدول (۲) مشخص است که تعداد ۱۹ نفر از ۱۲۵ نفر با سابقه ورزشی ۳ سال و پایین تر معادل (۱۵٪) کل نفرات، تعداد ۸۳ نفر با سابقه ورزشی ۴ تا ۷ سال معادل (۶۶٪) کل نفرات، تعداد ۱۵ نفر با سابقه ورزشی ۸ تا ۱۱ سال (۱۳٪) کل نفرات و تعداد ۷ نفر با سابقه ورزشی ۱۱ سال و بالاتر (۶٪) کل نفرات در این تحقیق را تشکیل می‌دادند.

جدول (۳) - توزیع فراوانی ورزشکاران بر اساس سابقه عضویت در تیم ملی

سابقه تیم ملی	آماره	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
۲ سال و پایین تر	۳۷	۳۷	۳۰	۳۰
۳ تا ۴ سال	۵۹	۵۹	۴۷	۷۷
۵ سال و بالاتر	۲۹	۲۹	۲۳	۱۰۰
مجموع	۱۸۶	۱۸۶	۱۰۰	-

با توجه به اطلاعات حاصل از جدول (۳) مشخص است که تعداد ۳۷ نفر از ۱۲۵ نفر با سابقه عضویت ۲ سال و پایین در تیم ملی معادل (۳۰٪) کل نفرات، تعداد ۵۹ نفر با سابقه عضویت ۳ تا ۴ سال در تیم ملی معادل (۴۷٪) کل نفرات و تعداد ۲۹ نفر با سابقه عضویت ۵ سال و یا بالاتر در تیم ملی معادل (۲۳٪) کل نفرات شرکت کننده در این تحقیق را تشکیل می دادند.

جدول (۴) - نتایج تحلیل واریانس به تفکیک سناریوها برای توانایی تبیین مدل

کل نفرات		ورزشکاران انفرادی		ورزشکاران تیمی		آماره سناریوی‌ها
ارزش P	f	ارزش P	f	ارزش P	f	
۰/۰۰۱**	۲۳/۲۸	۰/۰۰۱	۲۶/۴۳	۰/۰۰۱	۱۶/۳۴	سناریوی اول (دروغ گفتن به داور)
۰/۰۰۱**	۱۵/۳۹	۰/۰۰۱	۴۰/۴۵	۰/۰۰۷	۷/۷۹	سناریوی دوم (صدمه زدن به حریف)
۰/۰۰۱**	۸/۰۸	۰/۰۰۱	۲۸/۱۸	۰/۰۳۳	۴/۷۴	سناریوی سوم (عمل غیر قانونی)

همانگونه که اطلاعات بدست آمده از جدول (۴)، نشان می‌دهد، با تأکید بر مقدار f به دست آمده، می‌توان گفت که ارتباط معناداری بین سناریوهای (تمایلات پرخاشگری) و رفتارهای اخلاقی مربیان در سطح ($P < 0/005$) وجود دارد، به عبارتی دیگر می‌توان گفت توانایی تبیین تمایلات پرخاشگری ورزشی از روی رفتارهای اخلاقی مربیان وجود دارد.

جدول (۵) - نتایج تحلیل رگرسیون تک متغیره رابطه انتظارات مربی و تمایلات پرخاشگرانه

در ورزشکاران انفرادی

پیش بین	ملاک	R ²	β	t	ρ
معیارهای مربی برای رفتارهای اخلاقی	دروغ گفتن به داور	۰/۳۰	۰/۵۵	۵/۱۴	۰/۰۰۱**
	صدمه زدن به حریف	۰/۴۰	۰/۶۳	۶/۳۶	۰/۰۰۱**
	عمل غیر قانونی	۰/۳۶	۰/۵۷	۵/۳۰	۰/۰۰۱**

نتایج بدست آمده در جدول (۵)، از رگرسیون تک متغیره نشان می‌دهد، مقدار R² برای سناریوی اول نشان می‌دهد، ۰/۳۰ درصد واریانس تمایلات دروغ گفتن ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود. مقدار R² برای سناریوی سوم حاکی از آن است، ۰/۴۰ درصد واریانس تمایلات پرخاشگری (صدمه زدن به حریف) ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود. همچنین مقدار R² برای سناریوی سوم حاکی از آن است، ۰/۳۶ درصد واریانس تمایلات پرخاشگری (عمل غیر قانونی) ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود.

جدول (۶) - نتایج تحلیل رگرسیون تک متغیره رابطه انتظارات مربی و تمایلات پرخاشگرانه در ورزشکاران تیمی

پیش بین	ملاک	R ²	β	t	ρ
معیارهای مربی برای رفتارهای اخلاقی	دروغ گفتن به داور	۰/۲۰	۰/۴۵	۴/۰۴	۰/۰۰۱**
	صدمه زدن به حریف	۰/۱۱	۰/۳۳	۲/۷۹	۰/۰۰۷**
	عمل غیر قانونی	۰/۰۷	۰/۲۶	۲/۱۷	۰/۰۳۳*

نتایج بدست آمده در جدول (۶)، از رگرسیون تک متغیره نشان می‌دهد، مقدار R² برای سناریوی اول نشان می‌دهد، ۰/۲۰ درصد و رایانس تمایلات دروغ گفتن ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود. مقدار R² برای سناریوی سوم حاکی از آن است، ۰/۱۱ درصد و رایانس تمایلات پرخاشگری (صدمه زدن به حریف) ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود. همچنین مقدار R² برای سناریوی سوم حاکی از آن است، ۰/۰۷ درصد و رایانس تمایلات پرخاشگری (عمل غیر قانونی) ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود.

جدول (۷) - نتایج تحلیل رگرسیون تک متغیره رابطه انتظارات مربی و تمایلات پرخاشگرانه در ورزشکاران (انفرادی و تیمی)

پیش بین	ملاک	R ²	β	t	ρ
معیارهای مربی برای رفتارهای اخلاقی	دروغ گفتن به داور	۰/۱۶	۰/۳۷	۴/۸۲	۰/۰۰۱**
	صدمه زدن به حریف	۰/۲۲	۰/۴۳	۵/۶۷	۰/۰۰۱**
	عمل غیر قانونی	۰/۱۲	۰/۳۵	۴/۹۹	۰/۰۰۱**

نتایج بدست آمده در جدول (۷)، از رگرسیون تک متغیره نشان می‌دهد، مقدار R² برای سناریوی اول نشان می‌دهد، ۰/۱۲ درصد و رایانس تمایلات دروغ گفتن ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود. مقدار R² برای سناریوی سوم حاکی از آن است، ۰/۲۲ درصد و رایانس تمایلات پرخاشگری (صدمه زدن به حریف) ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود. همچنین مقدار R² برای سناریوی سوم حاکی از آن است، ۰/۱۶ درصد و رایانس تمایلات پرخاشگری (عمل غیر قانونی) ورزشکاران به وسیله معیارهای اخلاقی مربیان تبیین می‌شود.

بحث و نتیجه گیری

هدف از این تحقیق، تعیین ارتباط بین معیارهای اخلاقی مربیان و تمایلات پرخاشگری ورزشی در ورزشکاران تیم‌های ملی پایه کشور بود. یافته‌های پژوهش نشان داد، بیشتر (۷۵ درصد) ورزشکاران شرکت کننده در این پژوهش سابقه‌ی ورزشی بیشتر از ۴ سال داشتند که حاکی از این می‌باشد این ورزشکاران مدت زمان طولانی با مربیان ورزشی بودند و احتمال اینکه تاثیر گذاری مربیان بر آنها بیشتر از ورزشکاران کم سابقه بوده است. همچنین ۷۰ درصد ورزشکاران در این پژوهش ۳ سال یا بالاتر از آن سابقه عضویت در تیم‌های ملی کشور را دارند که این نتایج نیز حاکی از آن است که این ورزشکاران از رده‌های سنی پایه نیز عضو تیم ملی در رده‌های

دیگر نیز بوده‌اند. همچنین یافته‌های تحقیق در بخش آمار استنباطی نشان داد که همبستگی مثبت و معناداری بین معیارهای اخلاقی مربیان (احترام در میادین ورزشی، استفاده از مواد نیروزا، خطای عمدی و تقلب) با احتمال به پرخاشگری در ورزشکاران انفرادی، برای هر معضل اخلاقی مطرح شده وجود دارد. در واقع نتیجه تحقیق نشان داد که معیارهای مربیان برای رفتارهای اخلاقی بهترین پیشگوی در ورزشکاران انفرادی در احتمال به پرخاشگری خود توصیف شده در ورزشکاران کشتی و تکواندو است و با توجه به مقدار R^2 معیارهای مربیان برای رفتارهای اخلاقی به ترتیب عمل صدمه زدن به حریف، عمل غیر قانونی و دروغ گفتن به داور بدست آمد. برای ورزشکاران تیمی نیز همبستگی مثبت و معناداری بین معیارهای اخلاقی مربیان با احتمال به پرخاشگری، برای هر معضل اخلاقی مطرح شده وجود داشت. در واقع در بین ورزشکاران تیمی نیز می‌توان از روی معیارهای مربیان برای رفتارهای اخلاقی احتمال به پرخاشگری خود توصیف شده در ورزشکاران فوتبالی و بسکتبالی را تبیین کرد ولی با توجه به مقدار R^2 احتمال آن در ورزشکاران انفرادی بیشتر از ورزشکاران تیمی بود. و با توجه به مقدار R^2 معیارهای مربیان برای رفتارهای اخلاقی به ترتیب دروغ گفتن به داور، عمل صدمه زدن به حریف و عمل غیر قانونی بدست آمد. در مجموعه ورزشکاران نیز می‌توان از روی معیارهای مربیان برای رفتارهای اخلاقی احتمال به پرخاشگری در ورزشکاران را تبیین کرد. با توجه به مقدار R^2 نیز معیارهای مربیان برای رفتارهای اخلاقی برای کل ورزشکاران به ترتیب عمل صدمه زدن به حریف (۰/۲۲)، دروغ گفتن به داور (۰/۱۶)، و عمل غیر قانونی (۰/۱۲) بدست آمد. که با نتایج پژوهش‌های (۳۰، ۳۱)، همخوانی دارد. گوئی ورنه و دودا (۲۰۰۲)، نیز در پژوهشی که بر روی فوتبالیست‌های جوان انجام داد نشان داد، مربیان، فراگیری ورزشکاران جوان را از ارزش‌های خاص مثل بازی منصفانه و احترام به قوانین یا تقلب و پرخاشگری در بازی تحت تأثیر قرار می‌دهند (۱۸). گابریلا زیلکوا (۲۰۱۱)، در پژوهش خود بر روی اسکیت بازان نشان داد رفتارهای پرخاشگری که در بین مربیان و ورزشکاران رخ داده به خاطر روش خاصی آموزشی که مربیان به کار بردن بوده است (۳۱). معیارهای مربیان در میدان‌های ورزشی می‌تواند به عنوان یک عامل مهم در بروز رفتارهای پرخاشگری در بین ورزشکاران باشد. ولی متأسفانه به خاطر فشارهای که بعد از مسابقات روی مربیان وجود دارد اساساً درگیر طرز تفکر برندن شدن به هر قیمتی شده‌اند و به خاطر برده روی آنها فشار می‌آورند و شاید از آنها بخواهند که برای برد دست به هر کاری بزنند (۲۳)، به طوری که اسمیت (۲۰۰۶)، در پژوهشی بیان کرد ورزشکاران به خاطر برآوردن انتظارات مربیان برای کسب عملکرد بالا، فشارهای زیادی به ورزشکاران وارد آورد است که این خود می‌تواند عاملی در خشم و پرخاشگری آنها شود (۳۲).

همچنین در برخی پژوهشی هر دو عامل موثر بر پرخاشگری یعنی حیطة عوامل فردی و زمینه‌ای را مورد بررسی قرار داده‌اند (استفنز و بردمایر، ۱۹۹۶، هاستون و دودا، ۱۹۹۲)، اینان نیز اذعان داشتند که عوامل زمینه‌ای در بروز پرخاشگری مؤثرتر از عوامل فردی هستند (به نقل از، ۱۶). همچنین با نتایج پژوهش ضامنی و همکاران (۱۳۸۸)، که نشان دادند، بین درخواست‌های مربی و تمایلات پرخاشگری در پسران بسکتبالیست ارتباط وجود ندارد (۱۶)، ناهمسو می‌باشد که از دلایل احتمالی ناهمسو بودن می‌توان به رشته ورزشی، سطح و سابقه ورزشی ورزشکاران اشاره کرد که شرکت کنندگان در این پژوهش ورزشکاران تیم ملی (کشتی، تکواندو، بسکتبالی و فوتبالی) با سابقه ورزشی بیشتر بودند ولی در پژوهش ذکر شده ورزشکاران بسکتبالیست باشگاه‌های دسته یک، دو و سه بودند. چرا که در پژوهش‌های نشان داد شده است بین پرخاشگری و سابقه ورزشکاران رابطه وجود دارد

(۳۳). ماکسول (۲۰۰۴)، نیز بیان می‌کند که بین میزان پرخاشگری ورزشکاران با نوع رشته ورزشی، رابطه معنی داری وجود دارد (۳۴). ویدمیر (۱۹۹۶)، نیز نشان دادند که ورزشکاران موفق، رفتار پرخاشگرانه بیشتری نسبت به ورزشکاران ناموفق دارند (۳۵). که در این پژوهش سعی شده بود ورزشکاران با سابقه ورزشی زیاد، موفق و از رشته‌های انفرادی و تیمی انتخاب شود. در مورد رشته‌های ورزشی تیمی و انفرادی نیز باید اذعان داشت که در پژوهش‌های متفاوتی (۳۵، ۳۶)، نشان داده‌اند که ورزشکاران انفرادی دارای موازین بیشتر در رعایت اصول اخلاقی نسبت به ورزشکاران تیمی بودند. به طوری که پژوهشگران احساس کردند تعامل ورزشکاران رشته‌های تیمی با میل به پیروزی به اضافه فشار اجتماعی از سوی هم تیمی‌ها و مربیان برای عمل مطابق خواست آنها باعث ایجاد تغییراتی در آنها می‌شود. همچنین کارهای انجام شده در خصوص رشته‌های تیمی نشان دادند که فشار اجتماعی که از طرف گروه کثیری از ذینفعان اعمال می‌شود، که اعضای تیم را وادار می‌کند تنها آن چیزی که تیم را قادر به پیروز شدن می‌کند انجام دهند (۳۵). که نتایج بدست آمده از این پژوهش نیز نشان داد که معیارهای مربیان بهترین پیش بین برای تمایلات پرخاشگری ورزشکاران می‌باشد ولی برای ورزشکاران تیمی واریانس آن کم بوده که حاکی از آن می‌باشد که علاوه بر معیارهای اخلاقی مربیان عوامل متعدد دیگری نیز در تمایلات پرخاشگری ورزشکاران تیمی می‌تواند دخیل باشد.

با توجه به اینکه پرخاشگری یکی از پیچیده ترین هیجانات انسانی است و واکنش طبیعی به ناکامی و بدرفتاری محسوب می‌شود و از طرفی می‌تواند منجر به اختلال در روابط بین فردی ما و بهم ریختگی ساختار درونی و روانشناختی ما شده و از آنجایی که ورزش افراد را در موقعیت‌هایی قرار می‌دهد که منجر به تشویق آنها در جهت نشان دادن رفتارهای غیر اخلاقی همانند تقلب، خشونت و استفاده از داروهای غیر مجاز می‌شود (۳۶)، میادین ورزشی با بروز رفتارهای پرخاشگرانه ورزشکاران در مسابقات ورزشی همبسته می‌باشد. به طوری که شیلدز و همکاران^۱ (۲۰۰۵) در پژوهشی نشان دادند، از مجموع ۸۰۳ جوان ورزشکار، نزدیک به ۱۰ درصد به تقلب خود اعتراف کردند، ۱۳ درصد تلاش کرده‌اند تا به حریف خود آسیب برسانند، ۳۱ درصد تصدیق کردند که با مقامات و مسئولین رسمی مشاجره کرده‌اند، ۱۳ درصد اذعان کردند که هم تیمی کمتر ماهر خود را مسخره کرده‌اند و ۲۷ درصد هم بر رفتار غیرورزشی خود صحنه گذاشتند (۳۸). که در این میان باید بیش از همه به نقش مربیان توجه کرد زیرا رفتار مربی به طور مستقیم بر رفتار ورزشکاران اثر می‌گذارد (۳۹، ۴۰). گاهی اغماض مربی نسبت به عمل پرخاشگرانه ورزشکار نوعی بازخورد مثبت محسوب شده و موجب تقویت عمل پرخاشگرانه وی می‌شود. همچنین برخی موارد ممکن است مربیان ورزشکاران خود را به عمل پرخاشگرانه تحریک کنند (۳۰). گینز (۲۰۱۲)، جکوبز و همکاران (۲۰۱۳)، در پژوهشی‌های بیان کردند، می‌توان از طریق ورزش صفات شخصیت مثبت را در ورزشکاران توسعه داد، اما این توسعه شانسی اتفاق نمی‌افتد. شخصیت مثبت زمان به وجود می‌آید که از طریق پرورش و یادگیری ورزشکاران تفاوت بین درست و غلط را بشناسند. با استفاده از توسعه شخصیت مثبت، فرهنگ‌های منفی در اطراف محیط ورزش ممکن است تغییر یابند و در نتیجه بیشتر فرهنگ‌های مثبت گسترش یابند (۴۱، ۴۲).

حتی در برخی از کشورها سازمان‌ها و موسسات دولتی و غیر دولتی روی جایگاه مربیان و مدیران باشگاه در الگوبرداری از مربیان تأکید دارند و برنامه‌های اخلاقی برای مربیان خود طراحی کرده‌اند که در بین ورزشکاران باید گسترش دهند. مربیان نیز نباید بپندارند که شخصیت به طور خودکار با حضور در ورزش ساخته می‌شود.

بلکه این امر تنها با تلاش های سخت، مثل بحث در مورد جوانمردی، آموزش هدفمند اصول و ابزار جوانمردی در عمل به دست می آید.

در نهایت با توجه به نتایج این پژوهش و نظریه‌های یادگیری اجتماعی باندورا و نظریه یادگیری ارزش‌های اخلاقی گلبرگ همچنین نظریه ناکامی باید مریبان سعی در آن داشته باشند که خود در اولویت اول ارزش‌های موجود در مبادین ورزشی را رعایت کرده چون که توسط ورزشکاران رفتارهای آنها تقلید می‌شود و از تقویت‌های مثبت در مورد رفتارهای مناسب در جهت تثبیت آنها در ورزشکاران استفاده کنند و گامی بعدی هدف آنها توسعه شخصیت ورزشکاران و بعد برنده شدن باشد چون که درخواست‌های زیاد برای برد باعث فشار روی ورزشکاران و در پی آن انجام رفتارهای پرخاشگرانه توسط ورزشکاران در صورت ناکامی می‌باشد.

References:

1. Arnold, P. J.(1994). "Sport and moral education". Journal of Moral Education, 23, P:75-89.
2. William J. Morgan, Klaus V. Mayr Snyder, Angela J. (2008). "Ethics in Sports". Translation: Razavi, Seyed Mohammad Hossein; Bolourian, M, Publisher: Tehran Publications: National Olympic Committee.
3. Kashif, Majid. (2001). "Ethics, and compare them with the sport in the ancient Olympic Games." Olympic, 20, pp: 3-68.
4. Kheiri, Amer, et al (2012). "Analysis of sports ethics, character and athletic students
5. Goal orientation in country: to provide causal model." MS Thesis, School of Physical Education Tehran University.
6. Simon, R.L.(2001);"Sports, Relativism and Moral Education." Sport and Education. pp: 15-27.
7. Jarviss (1999). "Sport psychology, London. Rutledge Publication.
8. Fromm, Eric (2012). Anatomy of the human devastation, Translation: A. patience, culture, Third Edition.
9. Pour afkari, Nasr allah. (1999). Aggression and Culture, University Research Journal, Volume I, Number 1 and 2.
10. Jarvis, Matt (2010). Sports Psychology, Translator: Noor Ali Khavajvnd, Tehran, Kawthar Publications, Third Edition.
11. Esmaeili, Mohammad reza. (2003). General principles of physical activities, Tehran, publisher of Firebug, printing.
12. Mansoorzade, Ali reza. (2008) investigate the factors influencing the incidence of aggression among fans, players and coaches football teams Sepahan and Zob Ahan Isfahan University, The Faculty, Master's thesis.
13. Kadivar, Parvin. (2004). "Moral psychology." Published in Tehran Publications: Aware Edition II.
14. Aronson, Elliot (2012). Social psychology, translation: H Sugar, published growth, Eighth Edition.
15. Bredemeier , B.S Shields, D. (1993). "Moral psychology in the context of sport", handbook research in sport psychology, PP: 587-599, New York: Macmillan.
16. Nour ali vand, Ali. (2007). Study of sociological factors Brvndalysm and football hooliganism, Thesis, Danshgahasfhan, Department of Social Sciences.

17. Zamani, Leyla; Faroukhi, Ahmad.; Jabery Moghaddam, Ali akbar (2009). The relationship between ethical climate and athletic aggressive tendencies in adolescent basketball players, *move magazine*, No. 39, pp :92-79.
18. Folkesson, P., NY berg, C. Archer, T. & Norlander, T. (2002). "Soccer refereess experience of threat and aggression: effects of age, experience, and life orientation on outcome of copying strategy. *Aggressive behavior*, 28 (4), PP:317-327.
19. Guiverna . M & Duda.L.J. (2002). "Moral atmosphere and athleticaggressive tendencies in young soccer players". *Journal of moral education*, Vol.31, No.1.
20. Vandan Avil, Ives (2005). "Psychology for physical education teachers." Translation: M. Yamini and MR HAMEDI Nia. Publication: University of Imam Reza .
21. Wooden, J., and S. Jamison.(1997);"Wooden: A lifetime of observations and reflections on and off the court." Lincolnwood, IL: Contemporary Books.
22. Lumpkin .A & Stokowski .S (2011); "Interscholastic Sports: A Character-Building Privilege." *Kappa Delta Pi Record*, 47:3,pp: 124-128.
23. Stephens. D. (2001). "predictors of aggressive tendencies in girls 'basketball", *RQES*, PP:257-266.
24. Dulaney, Sue.(2001); "Ethic in Coaching?. " *The sport journal* .4(3). <http://www.thesportjournal.org/article/ethic-coaching>.
25. Fleiss, J.L. (1981) *Statistical Methods for Rates and Proportions*, 2 nd .Edition. New York:
26. Lawshe CH.(1975). A quantitative approach to content validity. *Personnel Psychology*, (28), PP: 563-575.
27. Polit DF, Beck CT, Owen SV.(2007)." Is the CVI an acceptable indicator of content validity? Appraisal and recommendations." *Res Nurs Health*, 30(4), P: 459-67.
28. Streiner DL & Norman GR (1992): *Health Measurement Scales: A Practical Guide to Their Development and Use*. Oxford: Oxford University Press.
29. Nunnally, Jum& Bernstein, Ira. (1994) *Psychometric Theory* New York: McGraw Hill, 3rd ed.
30. Devellis ,RF.(2003). *Scale development: Theory and applications*. 2. Newbury Park, CA: Sage.
31. S. M. Vaez Mousavi, & M. Shojaei. (2005). Association between Coaches Behaviors and Players Aggressive and Assertive Actions. *International Journal of Applied of Sport Sciences*. vol. 17(2): 35-43.
32. Gabreil Z.K (2011).Research of aggression in the relationship among athletes in figure skating and their coaches. 6th INSHS International Christmas Sport Scientific Conference, 11-14 December 2011. International Network of Sport and Health Science. Szombathely, Hungary..
33. Grange, P., & Kerr, J. H. (2010). Physical aggression in Australian football: Aqualitative study of elite athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 36-43.
34. Grange, P., & Kerr, J. H. (2010). Physical aggression in Australian football: Aqualitative study of elite athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 11, 36-43.
35. Widmeyer, N.W. (1996). "Aggreesion performance relationship in sport", in Silva .J. (ed). *Psychological Foundation of Sport*. Champaign IL, Human Kinetics Publication.
36. Lata, J.(2006). "An Analysis of Goal Achievement Orientation and Sport Morality Levels of Division I-A Non-Revenue Collegiate Athletes". *Sport Management, Recreation Management & Physical Education*.

37. Hemmatee nezhad, Mehr Ali, Ramazani Nezhad, Rahim., Tabatabai, Hamid., Shahin tabe, Mehran, Abedini, Amir Mohammad Behrooz. (2010). "Character man team sports and individual sports and elite athletes." Olympic Magazine, Year 18, 4 (52), 39 -29.
38. Lemyre, P.-N., Roberts, G.C. & Ommundsen, Y.(2002);"Achievement goal orientations,perceived ability, and sportpersonship in youth soccer". Journal of Applied Sport Psychology n. 14, pp: 120-36.
39. Shields, D., & Bredemeier, B. (2005). Can sports build character? In D. Lapsley & F.C. Power (Eds.),Character psychology and education (pp. 121-139). Notre Dame, IN: University of Notre Dame Press.
40. Peterson, D, Nix, C.L, (2010). "The Effect of the coaches use humor on female volleyball players evaluation of their coaches". Journal Of Sport Behavior,18(2): PP:14-20.
41. Grant M.H, Pluschke, M, (2005). "Criteria for Evaluating High School Coaches". IAA, 32(1): PP:14-15.
42. Gaines S, A. (2012). Theory into Practice: Developing Individual and Team Character in Sport, Strategies: A Journal for Physical and Sport Educators, 25:8, P: 30-33.
43. Jacobs Frank, Knoppers Annelies & Webb Louisa. (2013). Making sense of teaching social and moral skills in physical education, Physical Education and Sport Pedagogy, 18:1,P: 1-14.